

BH2008. 257

A vásárlástól számított 3 munkanapon belül érvényesített csereigény esetén a forgalmazó nem vizsgálhatja a tartós fogyasztási cikk meghibásodásának eredetét [1997. évi CLV. törvény 6. §, 48. §, 151/2003. (IX. 22.) Korm. rendelet 7. §].

B. I. előfizető 2006. január 7. napján vásárolt egy Sony Ericson K700 típusú mobiltelefon-készüléket a felperestől.

A telefont január 9. napján visszavitte a felperes üzletébe, hogy csereigényét érvényesítse.

A felperes a csereigény kivizsgálása céljából a telefont szakszervizbe küldte.

Ezt követően január 19. napján értesítette B. I.-t arról, hogy átveheti az új készüléket. A köztes időre a vásárló cserekészüléket kapott használatra.

A fogyasztó felhívása ellenére a felperes nem volt hajlandó a készülék azonnali cseréjére.

Az elsőfokú fogyasztóvédelmi hatóság a panaszos, B. I. bejelentésére hivatalból folytatott eljárást a felperessel szemben.

Az elsőfokú hatóság határozatában a felperest 500 000 Ft fogyasztóvédelmi bírsággal sújtotta.

A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú hatóság másodfokú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta.

A felperes keresetében ezen alperesi határozatok felülvizsgálatát és hatályon kívül helyezését kérte. Álláspontja szerint a fogyasztó minőségi kifogását megfelelően intézte. Véleménye szerint az egyes tartós fogyasztási cikkekre vonatkozó, kötelező jótállásról szóló 151/2003. (IX. 22.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kormányrendelet) 7. §-a nem jelenti azt, hogy a forgalmazó ne lenne jogosult megvizsgálni, hogy a jótállási igény - függetlenül a választott igény típusától - egyébként megalapozott-e, tehát pl. a hiba gyári eredetű-e, vagy az a vásárlást követően keletkezett.

Mivel a forgalmazó köteles bizonyítani, ha a hiba - állítása szerint - az átadás után keletkezett, ezért ezen bizonyításhoz számos esetben szakszervizre van szükség. Erre figyelemmel a felperes a fogyasztói szerződés keretében érvényesített szavatossági és jótállási igényekről szóló 49/2003. (VII. 30.) GKM rendeletnek (a továbbiakban: R.) megfelelően eljárva a fogyasztó kifogásáról jegyzőkönyvet vesz fel, a készüléket elismervény ellenében bevizsgálásra átveszi, sőt - az R. előírásait meghaladva - a szerviz idejére a cserekészüléket is biztosítja; majd az R. 4. §-a szerinti határidőn belül a szakszerviz véleménye alapján kicseréli a meghibásodott készüléket, amennyiben a jótállási igény megalapozott.

A felperes álláspontja szerint jogszabályon alapuló kötelező jótállás esetén sem mellőzhető annak vizsgálata, hogy a hiba gyártási eredetű-e, vagy az a teljesítés után keletkezett.

A megyei bíróság a felperes keresetét alaptalannak értékelte, és azt elutasította.

Ítéletének indokolásában a Kormányrendelet 7. §-ára és az 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 306. § (1) bekezdés *a*) pontjára hivatkozással kifejtette, hogy a Ptk. ezen rendelkezése egyértelműen a jogosult szavatossági igények közötti választási lehetőségét biztosítja.

A Kormányrendelet 7. §-a kógens rendelkezést fogalmaz meg, mely szerint kötelező a fogyasztási cikk kicserélése a vásárlástól, illetve az üzembe helyezéstől számított 3 munkanapon belül, amennyiben a meghibásodás a rendeltetésszerű használatot akadályozza.

A megyei bíróság álláspontja szerint e kötelező rendelkezéstől - az R.-ben megfogalmazott fogyasztói szerződés alapján érvényesített jótállási, szavatossági igényekre figyelemmel - eltérni nem lehet. Ezt az eltérési tilalmat rögzíti a Kormányrendelet 1. § (2) bekezdése, miszerint semmis az a megállapodás, amely az e rendeletben foglaltaktól a fogyasztó hátrányára tér el. Az érvénytelen megállapodás helyébe e rendelet rendelkezései lépnek.

A Kormányrendelet preambulumban a Ptk. 248. §-ára történő utalás sem ellentétes a rendelkezéssel, hiszen a Ptk. 248. § (2) bekezdése rögzíti azt, hogy a jótállás a kötelezettet a jótállási kötelezettséget keletkeztető szerződésben vagy jogszabályban, továbbá a szolgáltatásra vonatkozó reklámban foglalt feltételek szerint terheli.

A Ptk. 248. § (2) bekezdésében a jogszabályra történő utalás pedig a Kormányrendeletre történő utalást is jelent.

Ezen jogszabályi rendelkezéseket - a megyei bíróság megállapítása szerint - az alperes eljárása során helyesen értelmezte, és jogszerű döntést hozott. A fogyasztó 3 napon belüli csereigény-érvényesítése esetén a felperesi társaság a Kormányrendelet 7. §-a szerint köteles eljárni; nincs lehetősége arra, hogy ettől eltérően a fogyasztói szerződés szerinti jótállási, szavatossági igényekről intézkedjen.

A szavatossági igények közül kizárólag a jogosult választhat, aki jelen esetben a készülék cseréjét kérte. Ez esetben kizárólag azt vizsgálhatta volna a felperes, hogy a meghibásodás a rendeltetészerű használatot akadályozza-e; erről egyébként - a bejelentett hiba alapján - a kirendeltségén (irodájában) egyszerű eljárás keretében meggyőződhetett volna.

A megyei bíróság megítélése szerint a felperesi társaságnak a hivatkozott jogszabályban írt kötelezettségétől eltérő eljárása a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény (a továbbiakban: Fgytv.) 6. § e) pontjában írt fogyasztók minőségi kifogásainak a jogszabályok megsértésével történő intézésének minősül, emiatt az Fgytv. 48. § (1) bekezdése szerinti fogyasztóvédelmi bíróság megalapozott volt.

A felperes kereset-kiegészítése körében a megyei bíróság vizsgálta a felperesnek az eltúlzott bírságösszegre történő hivatkozását is. E körben megállapította, hogy a bírság összegének meghatározása mérlegelési jogkörbe tartozó kérdés, mely mérlegelési szempontokat a megyei bíróság álláspontja szerint az eljáró fogyasztóvédelmi hatóságok az Fgytv. 48. § (1) és (2) bekezdésében írtaknak megfelelően alkalmazták.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, annak hatályon kívül helyezését kérte, a keresetében foglaltakat fenntartotta.

Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet sérti a Kormányrendelet 7. §-át, a Ptk. 248. §-át és az R. előírásait.

A felperes álláspontja szerint a Kormányrendelet 7. §-ának kógens jellegéből nem lehet arra a következtetésre jutni, hogy ezen jogszabályhely a csere intézésének határidejét azonnal, vagy 3 napon belül írja elő, mivel a 3 munkanapot a csereigény-jogosult részéről történő érvényesítés határidejeként határozza meg, a csere intézésére kifejezett határidőt nem rögzít.

Így e tekintetben az R. az irányadó, amelynek 4. §-a szerinti határidőn belül - „azaz megfelelő határidőn belül a fogyasztónak okozott jelentős kényelmetlenség nélkül, lehetőleg 15 napon belül” - kell a csereigényt intézni. Így tehát a csereigény nem azonnali, vagy 3 napon belüli intézése a csereigényt nem egy konkrétan meg nem határozott időre tolja ki; a Kormányrendelet 7. §-a nem üresedik ki, mivel van jogszabály, amely konkrét határidőt szab a szavatossági igény teljesítésére.

Kifejtette azt is a felperes, hogy az R. fentiek szerinti alkalmazása - vitatva az erre vonatkozó bírói megállapítást - nem jelent eltérést a Kormányrendelet kógens rendelkezéseitől, sőt,

kifejezetten a kógens Kormányrendelet hagy helyet a jótállási igények intézéséről szóló R. érvényesülésének is; így a fogyasztó hátrányára eltérő, és ezáltal érvénytelen megállapodásról sem lehet szó.

Vitatta továbbá a felperes, hogy a 3 munkanapon belül érvényesített csereigény épp azt valószínűsítene, hogy a hiba gyári eredetű.

Korábbi beadványaira hivatkozással hangoztatta, hogy pl. a beázás, rongálódás, hálózati korlátozás jogosulatlan feloldása esetében gyakori, hogy azokra vagy időben függetlenül a vásárlás időpontjától, vagy akár egész korán, a használat megkezdésének elején kerül sor; így tehát egyáltalán nem valószínűsíthető, hogy a 3 munkanapon belül bekövetkező hiba gyári eredetű lenne, mely ilyen okból nem szolgálhat az azonnali csere jogalapjául.

A 3 munkanapon belüli csereigények előzetes vizsgálat nélküli teljesítése tehát parttalanul sok, és kezelhetetlen fogyasztói igényhez vezetne. Mindez a fogyasztói oldalon számos visszaélésre adna lehetőséget, mely - a felperes álláspontja szerint - már meghaladja a Kormányrendelet jogalkotóinak egyébként a felperes által is méltányolt, fokozott fogyasztóvédelmi szándékát.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet az 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 274. § (1) bekezdésének megfelelően tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint a megyei bíróság megfelelő alapossgggal feltárta az ügyben irányadó tényállást, és abból - az idevonatkozó jogszabályi rendelkezések alkalmazásával - helytálló jogi következtetést vont le, azzal a Legfelsőbb Bíróság is egyetértett.

A Kormányrendelet 7. §-a egyértelmű rendelkezést tartalmaz. Eszerint, ha a fogyasztó a fogyasztási cikk meghibásodása miatt a vásárlástól (üzembe helyezéstől) számított 3 munkanapon belül érvényesít csereigényt, a forgalmazó nem hivatkozhat a Ptk. 306. § (1) bekezdésének *a)* pontja értelmében aránytalan többletköltségre, hanem köteles a fogyasztási cikket kicserélni, feltéve, hogy a meghibásodás a rendeltetésszerű használatot akadályozza.

A perben rendelkezésre állt iratok alapján megállapítható volt, hogy a felperes ezen rendelkezés figyelmen kívül hagyásával, az általános jótállásra vonatkozó rendelkezések alapján intézte a panaszos minőségi kifogását.

A Kormányrendelet 7. §-a azonban kivételt jelent az általános szabályok alól; ez a rendelkezés a fogyasztóra nézve kedvezőbb, mivel ebben az esetben - a kicserélést megelőzően - nem kell vizsgálni, hogy a hiba gyártási eredetű-e. A jogszabályhely egyetlen feltételt ír elő ugyanis a készülék cseréjéhez, mégpedig azt, hogy a meghibásodás a rendeltetésszerű használatot akadályozza.

A Kormányrendelet nem ad lehetőséget arra, hogy a hiba eredetét a forgalmazó megvizsgálja a 3 napon belül benyújtott csereigények esetében.

Megjegyzi a Legfelsőbb Bíróság, hogy a Kormányrendelet 7. §-ában felhívott Ptk. 306. § (1) bekezdés *a)* pontja szerint, hibás teljesítés esetén a jogosult elsősorban - választása szerint - kijavítást vagy kicserélést kérhet, kivéve, ha a választott szavatossági igény teljesítése lehetetlen, vagy ha az a kötelezettnek a másik szavatossági igény teljesítésével összehasonlítva aránytalan többletköltséget eredményezne; figyelembe véve a szolgáltatott dolog hibátlan állapotban képviselt értékét, a szerződészegés súlyát, és a szavatossági jog teljesítésével a jogosultnak okozott kényelmetlenséget.

A Kormányrendelet 7. §-a tehát kizárólag a Ptk. 306. §-ára hivatkozik, ezen rendelkezés pedig nem tartalmaz semmilyen olyan lehetőséget, miszerint az igény jogosságát a forgalmazó megvizsgálhatja; a Ptk. 306. §-a kizárólag az igény rendezéséről szól.

Kiemeli a Legfelsőbb Bíróság, hogy a Kormányrendelet 7. §-a azt a célt szolgálja, miszerint a vásárlást követően rövid időn belül felmerülő probléma esetén a vásárló igényt tarthasson a termék azonnali cseréjére.

Megjegyzi a Legfelsőbb Bíróság, hogy a felperesi álláspont elfogadása esetén a vásárló semmivel sem jut kedvezőbb helyzetbe akkor, ha a jótállás keretében kifogása 3 napon belül merül fel, mint ha a Ptk. hibás teljesítés szabályai alapján szavatossági igényt érvényesítene; a Kormányrendelet 7. §-ának megalkotásával pedig nem ez volt a jogalkotó célja.

A Kormányrendelet a preambulumban hivatkozik a Ptk. 248. §-ára, melynek (2) bekezdése előírja, hogy a jótállás a kötelezettet a jótállási kötelezettséget keletkeztető szerződésben vagy jogszabályban, továbbá a szolgáltatásra vonatkozó reklámban foglalt feltételek szerint terheli.

A Ptk. 248. §-ára való visszautalás sem jelenti azt, hogy a felperes mentesül a Kormányrendelet 7. §-ában foglalt kötelezettségének teljesítése alól.

Hangsúlyozza a Legfelsőbb Bíróság, hogy a Kormányrendelet 7. §-a prioritást, és kvázi megkülönböztetett elbánást biztosít az egyes, a Kormányrendelet mellékletében felsorolt tartós fogyasztási cikk meghibásodása miatti, 3 munkanapon belüli csereigényt érvényesítők részére.

A Kormányrendelet ezen rendelkezése kivételes és kiemelt eset, szoros határidővel és törvényi vélelemmel, hogy ezen idő alatt nem a vásárló oldalán merül fel a cserére okot adó körülmény. Ennek vizsgálatára a Kormányrendelet 7. §-ának rendelkezése egyébként sem biztosít lehetőséget; jogszabályba ütköző módon járt el az alperes akkor, amikor a felperes csereigényét az általános szabályok szerint kezelte.

Minderre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletnek a Pp. 275. § (2) bekezdése szerinti - a felülvizsgálati kérelem keretei között történő - felülvizsgálata során megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat nem sértette meg, ezért azt a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta. (Legf. Bír. Kfv. IV. 37.206/2007.)